

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá proměnami rozsahu autonomie vůle zůstavitele v období od 1. 1. 1812 do současnosti. Cílem této práce je za pomoci metody deskriptivně – analytické a komparativní ozřejmit čtenáři vývoj jednotlivých institutů dědického práva, jejichž prostřednictvím zůstavitel mohl, resp. může projevit svoji autonomii. Tato práce je členěna do pěti hlavních částí, které se dále dělí na kapitoly a podkapitoly. První část práce představuje úvodní exkurs do problematiky dědického práva, přičemž důraz je kladen na základní zásady dědického práva a jejich historický vývoj ve světle Tilschovy vědecké práce. Druhá část pojednává o projevech autonomie vůle zůstavitele za účinnosti ABGB. Výklad jednotlivých institutů je překládán zejména ve světle prvorepublikových komentářů a judikatury. Pozornost je věnována jednotlivým institutům dědického práva a jejich vývoji, zvláštní prostor je věnován závěti jakožto nejvýznamnějšímu projevu pořizovací svobody. Třetí část se zabývá projevy autonomie vůle zůstavitele za účinnosti občanského zákoníku 1950. Snahou části třetí této práce je nastínit čtenáři diskontinuální pojetí jednotlivých institutů socialistického dědického práva oproti ABGB. Čtvrtá část této práce pojednává o projevech autonomie vůle zůstavitele za účinnosti občanského zákoníku 1964. Tato část je rozdělena do třech dalších kapitol, které informují čtenáře o vývoji dědického práva v období od 1. 4. 1964 do 31. 3. 1983, dále v období od 1. 4. 1983 do 31. 12. 1991 a konečně v období od 1. 1. 1992 do 31. 12. 2013. K tomuto rozdělení bylo přistoupeno z toho důvodu, že původní pojetí občanského zákoníku 1964 se vcelku zásadně lišilo od jeho konečného znění ke dni 31. 12. 2013. Na dědické právo v době účinnosti občanského zákoníku 1964 nelze proto pohlížet jednotnou optikou, neboť v průběhu jeho téměř padesátileté účinnosti doznala právní úprava dědického práva výrazných změn. Hlavním těžištěm této práce je část pátá, která pojednává o projevech autonomie vůle zůstavitele v občanském zákoníku 2012. Tato část práce si klade za cíl podat jednak relevantní výklad problematiky jednotlivých institutů dědického práva, prostřednictvím nichž má možnost zůstavitel projevit svoji pořizovací svobodu, jednak si klade za cíl provést komparaci všech čtyř kodexů, o nichž je pojednáváno v této diplomové práci. Závěr této práce se snaží o postihnutí základního vývoje autonomie vůle zůstavitele za účinnosti všech čtyř kodexů a nabízí také některé úvahy de lege ferenda.